WWF

Marknadsundersökning Grönt ljus i Köttguiden, Rapport
2021-11-12

DELFINANSIERAD AV EUROPEISKA UNIONEN (EU)

Denna publikation skapades med finansiering från Europeiska unionen (EU). Dess innehåll ansvarar WWF och projektpartners inom Eat4Change för och det reflekterar inte nödvändigtvis Europeiska unionens (EUs) värderingar.

U&We
Catalyst for Good Business

Innehåll

Sammanfattning 2
Abstract 2
Inledning 3
Om U&We 3
Om uppdraget 3
Grönt ljus i Köttguiden 2021 4
Metod och systembeskrivning 5
NielsenIQ 5
Coop 6
Grossister 6
Upphandlingsmyndigheten 6
KRAV 7
Svenskt Sigill 7
Ekoweb marknadsrapport 2020 7
Jordbruksverket 7
Resultat 8
NielsenIQ 8
Coop 9
Grossister 10
Upphandlingsmyndigheten 10
Svenskt Sigill 10
Ekoweb Marknadsrapport 2020 11
Jordbruksverket 11
Slutsatser och diskussion 14
Dagligvaruhandeln 14
Foodservice 16
Referenser 19

Sammanfattning

Försäljningen av fyra köttslag har undersökts utifrån att analysera hur stora andelar av det som säljs på svenska marknaden som får grönt ljus i WWF Sveriges Köttguide. För dagligvaruhandeln har den främsta informationskällan varit statistik från NielsenIQ som har kompletterats med information från en större livsmedelskedja. Sammantaget visar statistiken på låga andelar för samtliga köttslag och en total uppskattad andel i värde som får grönt ljus på 1,5-2,5 procent och i vikt på 1,0-1,5 procent. Utifrån NielsenIQs statistik vad gäller vikt så fick nöt klart mest grönt ljus med 909 ton av de totalt 1627 ton som fick grönt ljus för de fyra köttslagen.

För Foodservice har information inhämtats från tre grossister samt Upphandlingsmyndigheten. Underlagen har varit av varierande kvalitet och presenterade på olika sätt. Vi har vägt samman underlagen och grossisternas uppskattade marknadsandelar samt tagit hänsyn till data från Upphandlingsmyndigheten och på så sätt uppskattat andelarna i vikt. För nöt uppskattas viktsandelen som får grönt ljus till mellan 5 och 8 procent. För övriga köttslag ligger viktsandelen mellan 0,5 och 3 procent.

Abstract

The sales figures for four different kinds of meat have been analysed in order to estimate the shares that have met the requirements for green light according to the WWF Sweden Meat Guide. The shares are low, in grocery stores between 1,5 and 2,5 per cent in value and 1,0 and 1,5 per cent in weight of the total market for the corresponding products. For foodservice we have information from three wholesale companies and the Swedish procurement authority and based on this information we have estimated the shares that give green light for each kind of meat. For beef the share is between 5 and 8 per cent and for the others between 0,5 and 3 per cent.

Inledning

Om U&We

U&We är ett konsultbolag med drygt tjugofem års erfarenhet av att analysera aggregerad miljöpåverkan från olika verksamheter.

Vi beskriver oss själva som "Catalyst for Good Business", vilket innebär att vi vill vara en samarbetspartner som påskyndar, förstärker och underlättar processer som leder till stärkta affärer. Kärnan i vår affärsidé är att det inte finns någon motsättning mellan ett proaktivt miljöarbete och goda affärer, utan tvärtom. För oss är det självklart att arbete med hållbar utveckling ska vara affärsdrivande. U&We består i dagsläget av tretton konsulter med olika bakgrund och kompetenser som arbetar med hållbar affärsutveckling inom områdena miljö, hälsa, etik och CSR.

Om uppdraget

Världsnaturfonden WWF har under många år arbetat med matrelaterade frågor, med fokus på att minska det mänskliga fotavtrycket från matproduktion och konsumtion. Med finansiering från EU startades projektet Eat4Change – mobilising youth for sustainable diets, där WWF Sverige samarbetar med ett flertal andra WWF-kontor och aktörer runtom i Europa (och till viss del Latinamerika) för att öka kunskapen och engagemanget hos unga gällande hållbar matkonsumtion.

En del av Eat4Change är att öka arbetet kring WWF Sveriges konsumentguider, Köttguiden, Fiskguiden och Vegoguiden. Köttguiden är en konsumentguide som uppmuntrar till hållbara val av kött, ost och ägg: www.wwf.se/kottguiden.

Hösten 2021 planeras en tredje återlansering med en guide som är relevant för en bredare målgrupp än tidigare, i synnerhet unga. Vid denna lansering vill WWF Sverige även presentera en tydligare bild av hur den svenska marknaden av kött står sig i relation till vad som får grönt ljus i Köttguiden. Uppdraget innefattar att kartlägga hur stor andel av kött som säljs på den svenska marknaden som får grönt ljus i WWF Köttguiden. Dels i livsmedelsbutiker, dels i övriga sektorer såsom restaurang och offentlig sektor. Uppdraget ska besvara frågan: "Hur stor andel av köttet som säljs på den svenska marknaden får grönt ljus i WWF Köttguiden?"

Grönt ljus i Köttguiden 2021

Enligt WWFs Köttguide 2021 så ger nedan ursprung/certifieringar grönt ljus. Till årets upplaga har skärpningar skett, exempelvis så får EU-ekologisk kyckling inte längre grönt ljus i guiden. Svenskt viltkött som inte stödutfodras i någon större omfattning får också grönt ljus i Köttguiden men eftersom det är omöjligt att urskilja detta från annat viltkött (exempelvis importerat) i handeln har detta exkluderats i denna studie. Köttguiden innehåller även ost, ägg och växtbaserat protein, men denna studie granskar endast kött.

NÖT
KRAV
Svenskt Sigill Naturbeteskött
LAMM
KRAV
EU-ekologiskt - Sverige
Svenskt Sigill Naturbeteskött
GRIS
KRAV
EU-ekologiskt - Sverige
KYCKLING
KRAV

Sammanfattningsvis så får KRAV grönt ljus för alla köttslag. För lamm och gris får EU-ekologiskt som producerats i Sverige också grönt ljus vilket gör att ursprunget blir viktigt för dessa. Svenskt Sigills Naturbeteskött får grönt ljus för nöt och lamm.

Metod och systembeskrivning

Det saknas heltäckande statistik kring konsumtionen uppdelat i underkategorier av de varuslag som täcks in av listan på produkter i Köttguiden. För att få en så god bild som möjligt över konsumtionen har vi analyserat data från NielsenIQ. Detta ger en god bild över dagligvaruhandeln men saknar viss information kopplat till bland annat ursprung. För att komplettera underlaget från NielsenIQ har vi kontaktat olika aktörer samt sett på statistik från Jordbruksverket och SCB. Ekowebs marknadsrapport har också använts som underlag för att göra en helhetsbedömning. I den sammanvägda resultatdelen kommer vi presentera procentsiffror som i huvudsak avrundas till närmaste halvprocent i de fall då underlaget är osäkert och inte tillåter högre noggrannhet.

NielsenIQ

Den primära utgångspunkten för analysen har varit statistik från dagligvaruhandeln genom NielsenIQ (NielsenIQ, 2021). Backdatarapport från NielsenIQ bygger på försäljningsdata från butikskassasystemen i ett urval av svenska dagligvarubutiker. Informationen som representerar svensk dagligvaruhandel (DVH) är inhämtad från ett urval, vilka representerar 2 868 dagligvarubutiker, motsvarande ca. 94 procent av omsättningen av dagligvaruförsäljningen i svensk dagligvaruhandel.

Data från NielsenIQ presenteras i "Rullande år", vilket beskriver de senaste 52 kumulerade veckorna. Slutperiod för innevarande år är vecka 32, 2021. Följaktligen presenteras statistiken från NielsenIQ inte i kalenderår.

I underlaget från NielsenIQ finns tre kategorier. KRAV-märkt, Annat Ekologiskt samt Ej ekologiskt. NielsenIQ presenterar inte data kring någon av Svenskt Sigills certifieringar. Inte heller presenteras data kring ursprung. Däremot presenteras tre märkningar kopplat till svenskt ursprung som baseras på kodning i Validoo (GS1:s produktdatabas); Från Sverige, Svenskt Kött och Svensk Fågel. Inte allt som har producerats i Sverige är märkt med någon av dessa märkningar, så delar av det som i materialet presenteras som okänt ursprung kan vara producerat i Sverige. För lamm och gris får EU-ekologiskt som producerats i Sverige också grönt ljus vilket gör att ursprunget blir viktigt för dessa. I materialet finns en kategori som kallas för Köttprodukter. Detta område innehåller produkter med kött som en väsentlig delkomponent. Det kan vara till exempel köttbullar, korv med mera.

Coop

Kontakt togs med Coop för att få en jämförande referens till NielsenIQ-data. Coop har bistått med underlag kring försäljning i procentandelar (värde) för det kött som är KRAV-märkt och/eller EU-ekologiskt (Printz, 2021). Coops underlag redovisar ursprung och dessutom andelar Svenskt Sigill Naturbeteskött för nötkött. Däremot redovisas ingen data för Svenskt Sigill Klimatcertifierad.

Grossister

Kontakt har tagits med tre stora grossister inom restaurang och storkök för att få underlag från dessa. Samtliga har haft stora svårigheter att få fram data, till största del på grund av att deras system inte är riggade för att följa upp dessa parametrar.

En av grossisterna levererade komplett försäljningsdata i vikt för år 2020 med information om ursprung och certifiering med KRAV/EU-ekologisk. Svenskt Sigill Klimatcertifierad och Svenskt Sigill Naturbeteskött ingick inte i underlaget. Detta har använts som underlag för att göra bedömning av andelar av såld vikt som ger grönt ljus i Köttguiden.

En av grossisterna levererade data som baserades på vad deras inköps- och försäljningsansvariga uppskattade var andelar ekologiskt i viktprocent av total försäljning år 2020. Detta har använts som underlag för att göra bedömning av andelar av såld vikt som ger grönt ljus i Köttguiden.

Den tredje grossisten levererade endast delmängder av sin försäljning vilket gör det svårt att dra slutsatser från materialet. Andelarna för denna grossist var dock generellt lägre än de nivåer som NielsenIQ redovisar.

Upphandlingsmyndigheten

Upphandlingsmyndigheten följer upp andelen certifierat ekologiskt och svenskt ursprung för de undersökta råvarorna. Svenskt Sigill Klimatcertifierad och Svenskt Sigill Naturbeteskött ingår inte i underlaget. I materialet finns kategorier för olika animaliska produkter. Köttprodukterna innehåller nöt, gris och lamm men under olika varunamn och ej uppdelat i dessa tre råvaruslag. Manuell uppdelning av de stora volymerna har gjorts av U&We.

KRAV

KRAV följer inte upp mängder som säljs av kött och andra produkter utan är mer inriktade på produktionen. KRAV-märkta produkter får grönt ljus i Köttguiden. KRAV-andel finns i underlaget från NielsenIQ och även i andra underlag.

Svenskt Sigill

Svenskt Sigill följer inte upp mängder som säljs av kött och andra produkter utan är mer inriktade på produktionen. Svenskt Sigill har ett flertal certifieringar. De som är relevanta för Köttguiden är Svenskt Sigill, Svenskt Sigill Klimatcertifierad och Svenskt Sigill Naturbeteskött. Grönt ljus ges endast till Svenskt Sigill Naturbeteskött (nöt och lamm), där försäljningsstatistik endast har gått att få fram från Coop.

Ekoweb marknadsrapport 2020

Ekoweb har under år 2020 och början av år 2021 intervjuat företagsledare, marknadschefer och miljöchefer inom detaljhandeln, offentlig sektor och storhushåll angående försäljning och inköp under år 2020. Ett avsnitt heter *De ekologiska djuren – svensk animalieproduktion*. Där finns data kring ekologisk produktion för de undersökta råvarorna (ekoweb.nu, 2021).

Jordbruksverket

Jordbruksverket publicerar årligen statistik avseende svensk djurhållning och industriproduktion av livsmedel (Jordbruksverket, Jordbruksstatistisk sammanställning 2021, 2021a). Jordbruksverket publicerar även marknadsrapporter och marknadsbalanser med information om produktion, import och export i vikt (Jordbruksverket, Statistik för produktion, import och export, 2021b).

Datakälla	Parametrar
Tabell 6.1 (Jordbruksverket, Jordbruksstatistisk sammanställning 2021, 2021a)	Antal hållna djur per djurslag Antal djur per djurslag som hålls ekologiskt
Tabell 11.4 - 11.10 (Jordbruksverket, Jordbruksstatistisk sammanställning 2021, 2021a)	Andel ekologiskt av slaktade djur, volym och antal
Tabell 15.1 - Tabell 15.9 (Jordbruksverket, Jordbruksstatistisk sammanställning 2021, 2021a)	Antal slaktade djur per djurslag Slaktvikt per djurslag

Priser och marknadsinformation för livsmedel (Jordbruksverket, Statistik för produktion, import och export, 2021b)	Handelsbalans (produktion, import, export) för samtliga aktuella varugrupper
Schablonen för omräkning från slaktad vikt till handelsvikt (EC, 2019)	Omräkningsfaktorer från slaktvikt till handelsvikt för nöt, gris, lamm och matfågel (kyckling)

Följande nyckeltal beräknas från statistiken:

- Andel djur som hålls ekologiskt per djurslag (Tabell 6.1)
- Ekologiskt certifierade produktion av respektive djurslag i Sverige (Tabell 11 och 15)

Jordbruksverket har ingen information om volym eller andel av svensk ekologisk produktion som är certifierad enligt KRAV, Svenskt Sigills Naturbeteskött eller Svenskt Sigills Klimatcertifierad. Därför kan informationen inte entydigt svara på hur stor andel som är grönt för något djurslag. Antaget att volymerna importerat KRAV-märkt kött troligen är små för gris och lamm så kan svensk ekologisk produktion med största sannolikhet ge en bra bild av det som får grönt ljus.

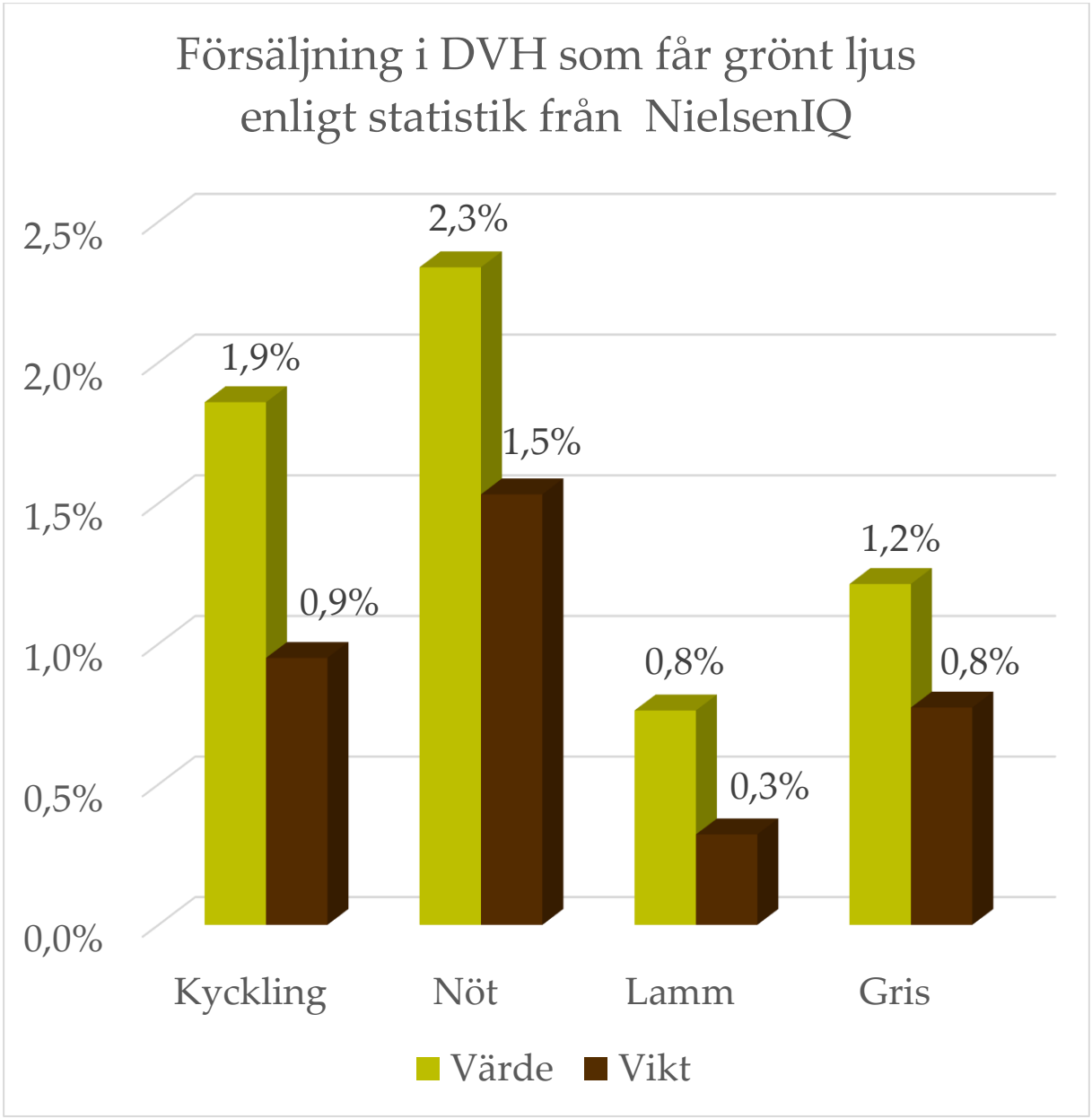
Resultat

NielsenIQ

Den totala andelen som ger grönt ljus av den totala registrerade försäljningen i värde för det senast redovisade året (föregående år inom parentes) var 1,9 (2,0) procent. Räknat i vikt var andelen som ger grönt ljus 1,1 (1,2) procent. Köttprodukter, som ju bara till viss del är kött, hade andelen 0,7(0,8) procent för värde och 0,5 (0,5) procent för vikt.

I figur 1 redovisas andelarna av försäljning i DVH som får grönt ljus senaste året. I de redovisade andelarna för lamm och gris är det endast volymerna som är certifierat EU-ekologisk och märkt med Från Sverige eller Svenskt Kött som räknats. Eftersom gris och lamm som är från Sverige och certifierat EU-ekologisk får grönt ljus så faller en viss andel bort då allt svenskt inte är märkt med Från Sverige. Om man skulle anta att allt EU-ekologiskt för dessa råvaror är svenskt (vilket alltså inte kan antas, men för att visa på skillnaden) så ökar andelen i värde för gris från 1,2 till 1,3 procent. För lamm fanns ingen EU-ekologisk försäljning registrerad. Det som man ser i statistiken för lamm är att för föregående tidsperiod (v33 2019-v32 2020) var

andelen som får grönt ljus både i värde (2,3%) och vikt (1,7%) betydligt större. Möjligen kan torrperioden 2018 eller pandemin påverkat.

Figur 1. Andelar försäljning i DVH som får grönt ljus baserat på data från NielsenIQ.

Coop

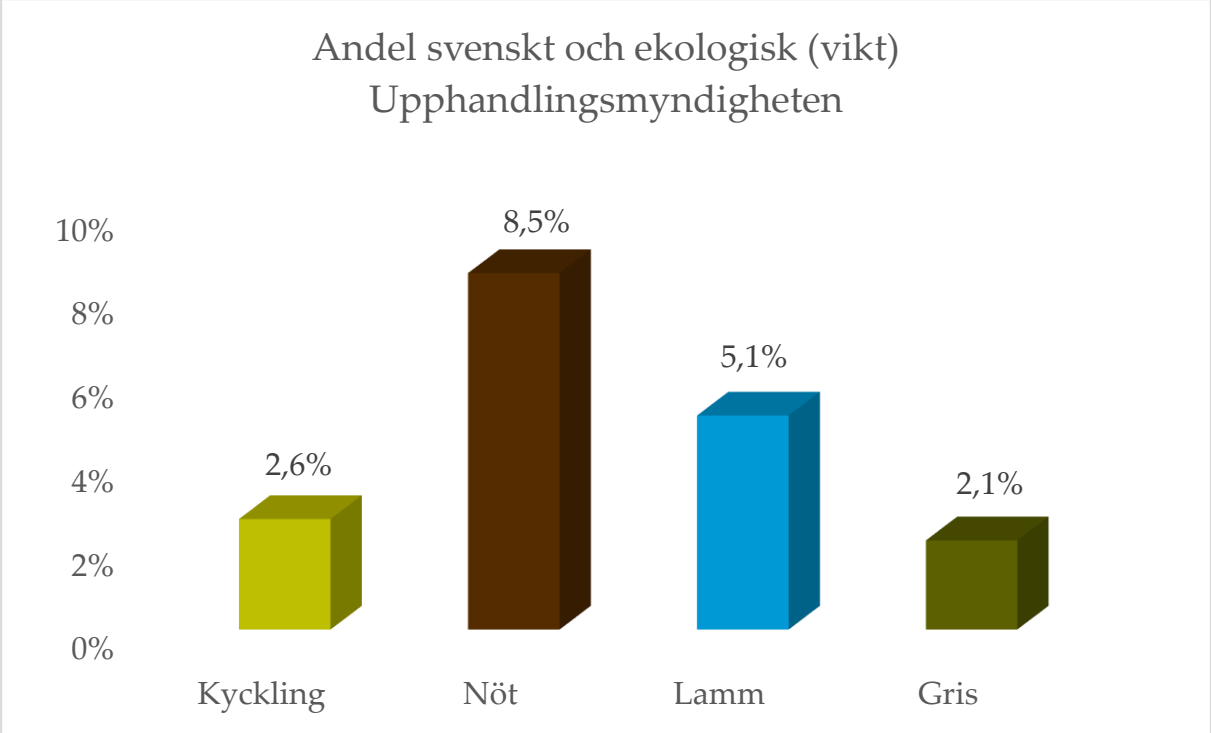
Coops information bekräftar i stort underlagen från NielsenIQ men redovisar generellt lite högre andelar som ger grönt ljus än genomsnittet för dagligvaruhandeln. För nöt ingick en del certifierat Svenskt Sigill Naturbeteskött motsvarande ungefär en procent av försäljningsvärde.

Grossister

Underlagen som har levererats är i vikt. I flera kategorier skiljer sig andelarna som ger grönt ljus i Köttguiden relativt mycket mellan de olika grossisterna. Vi har försökt väga samman marknadsandelar men osäkerheten blir stor och därmed spannet för bedömning. Vi har inte fått tillstånd att redovisa de faktiska siffrorna för grossisterna i denna rapport.

Upphandlingsmyndigheten

Upphandlingsmyndigheten som hanterar offentlig upphandling har levererat data för upphandlade volymer och andelar certifierat ekologiskt och svenskt ursprung för år 2019 (Cosnier, 2021). Ekologiskt är inte uppdelat i KRAV och EU-ekologiskt. Andelen i vikt som är ekologiskt och svenskt totalt sett är 4,6 procent. Troligen är den stora andelen ekologiskt också KRAV-märkt, men vi kan inte säkert säga att allt detta får grönt ljus då kyckling och nöt bara får grönt ljus för KRAV-märkt.

Figur 2. Andelar av upphandlad volym (vikt) som är svenskt och ekologiskt utifrån Upphandlingsmyndighetens data

Svenskt Sigill

För Svenskt Sigill Naturbeteskött indikerar data från Coop och efterföljande samtal samt uppskattning av olika aktörers marknadsandelar att motsvarande cirka 0,2-0,3 procent av nötköttet inom dagligvaruhandeln säljs som Svenskt Sigill

Naturbeteskött. En del av detta kan vara KRAV-märkt och därmed dubbelräknas. Svenskt Sigill Naturbeteskött är inte med i statistiken från NielsenIQ.

Ekoweb Marknadsrapport 2020

Ekowebs marknadsrapport (ekoweb.nu, 2021) tar på sidorna 58 och framåt upp animalier. Lamm diskuteras inte men övriga kategorier tas upp. För nöt framhålls att en stor del av det som produceras ekologiskt i Sverige inte säljs som ekologiskt ”Fortsatt stort antal KRAV-djur säljs inte som KRAV eller ekologiska i dagsläget, utan går istället in i den konventionella försäljningen”. Nöt säljs i viss utsträckning genom så kallade Köttlådor direkt till konsument och till restaurangbranschen sker viss försäljning av heldjur. För gris nämns att cirka en fjärdedel av svenska ekoproduktionen är EU-ekologisk, dock är den andelen minskande. Resterande är KRAV-märkt. För kyckling nämns att den ekologiska marknaden är ca 4 - 5 procent i värde och 1 procent i vikt. För kyckling sägs att all svensk ekologisk kyckling är KRAV-märkt.

Jordbruksverket

Statistik från Jordbruksverket (Tabell 11.3, Jordbruksverket 2021a) jämfört med data från NielsenIQ visar att andelen djur som hålls ekologiskt är mycket högre för idisslare (nöt och lamm) än andelen produkter som säljs i dagligvaruhandeln certifierat som ekologiskt/KRAV och märkta med ursprung Från Sverige för dessa djurslag, se Figur 3.

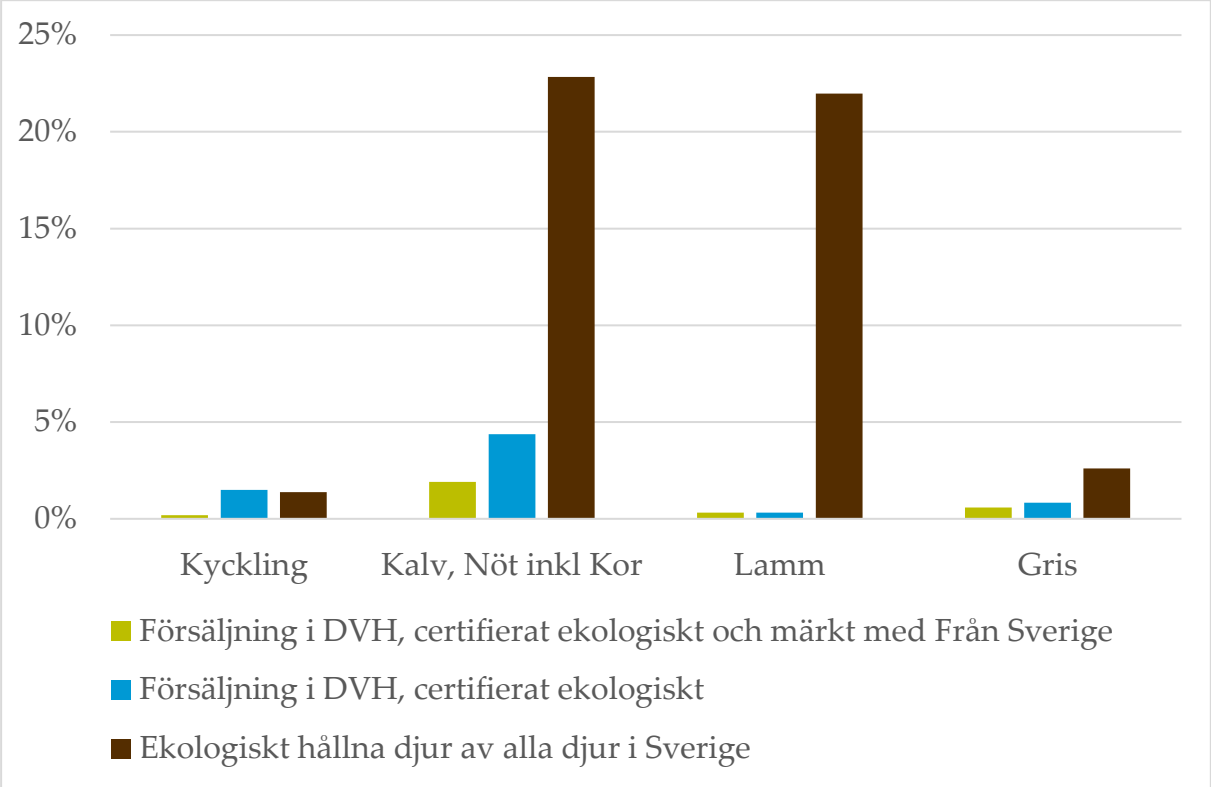
Förklaringar till skillnaderna i andelar (brunt i Figur 5) skulle kunna utgöras av följande:

- volymer som säljs som ekologiskt men ej har märkningen Från Sverige,
- volymer producerat ekologiskt som ej säljs som ekologiskt,
- volymer som säljs via andra kanaler än DVH t.ex. foodservice (uppskattningsvis 10 % - 30 % under år 2020 av den totala marknaden),
- volymer ekologiskt som exporteras (troligtvis inga stora volymer),
- att ekologiskt hållna djur lever längre än genomsnittet,
- att slaktvikten ekologiskt hållna djur är lägre än genomsnittet.

Vi saknar tillräcklig information för att kunna dra direkta slutsatser kring hur stor andel av den bruna stapeln i Figur 5 som utgörs av respektive del. Foodservice andel har uppskattats till 10 % – 30 % av den totala marknaden, baserat på uppskattningar

av olika aktörers marknadsandelar. Det finns även ett antal andra kanaler där ekologiska produkter skulle kunna vara överrepresenterade (så som köttlådor, gårdsförsäljning, näthandel och vissa butiker som inte täcks in av underlaget från NielsenIQ). Vi vet också att avkastningen från ekologiskt hållna djur är något lägre än genomsnittet, vilket gör att andelen produkter i handeln bör vara något lägre än andelen hållna djur. Volymer som produceras ekologiskt men ej säljs som ekologiskt utgör troligtvis en betydande del, vilket även stöds av rapporten från Ekowebb.

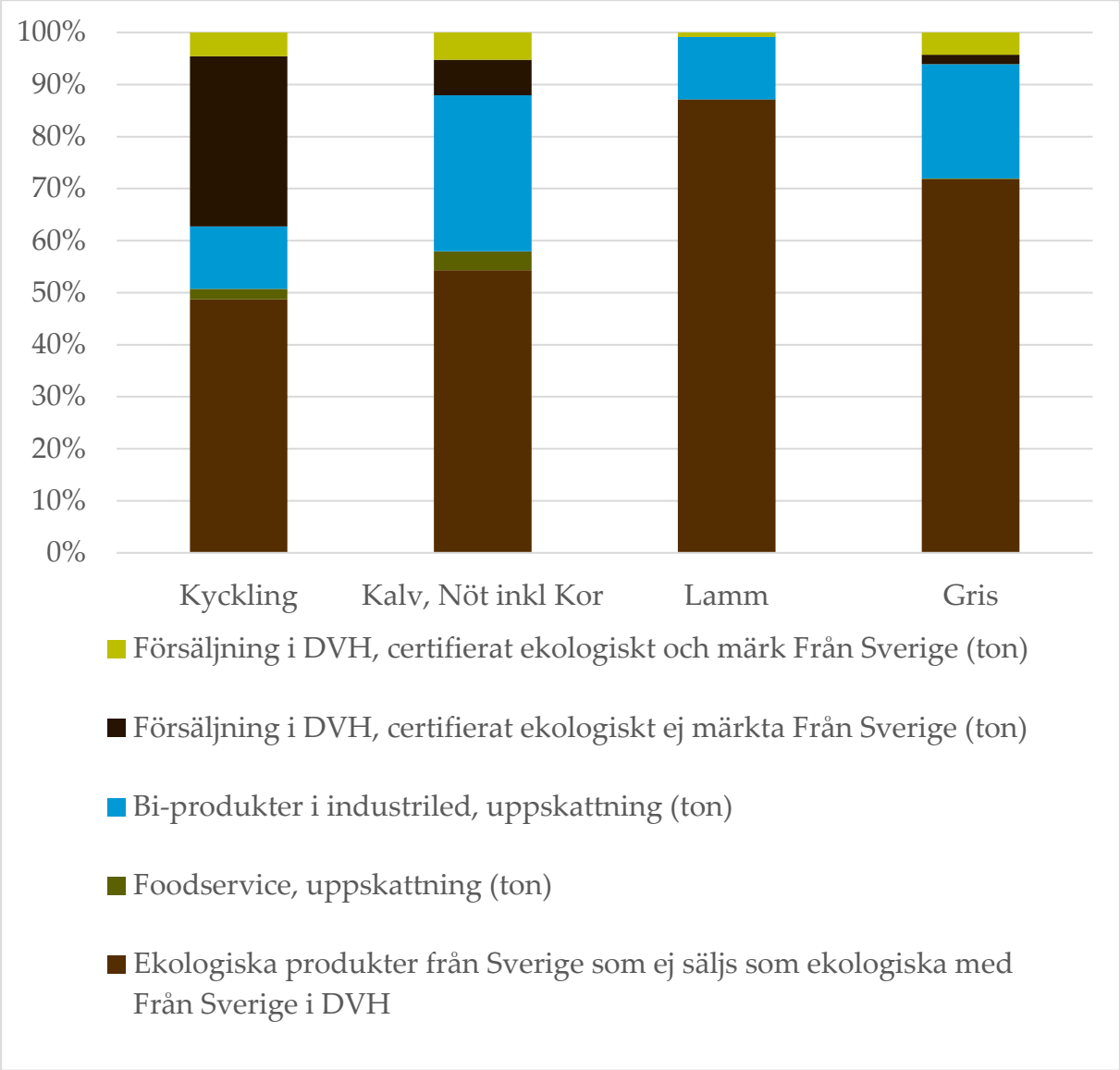
Det finns incitament för lantbrukare att hålla djur ekologiskt utöver betalningsviljan i handeln, genom de miljöstöd som vi gemensamt har beslutat om inom EUs jordbrukspolitik. Det tyder på att det inte bara är som konsumenter som individer betalar mervärdet för miljönyttorna av ekologiskt hållna betesdjur, utan även som medborgare.

Figur 3. Andelen av levande djur i Sverige som hålls ekologiskt jämfört med försäljning av livsmedel som är certifierade ekologiskt (inklusive KRAV) och är märkta med ursprung Sverige.

Genom att jämföra den totala slaktvikten av ekologiskt kött (Tabell 11.4 - 11.10, samt 15.1 - 15.10, Jordbruksverket 2021a) med försäljningen i dagligvaruhandeln (NielsenIQ) så kan vi konstatera att det är relativt små andelar som säljs som ekologiskt certifierade produkter märkta med Från Sverige (Figur 5). Den största

delen av gapet utgörs troligen av bi-produkter i produktionen (ben, skinn, fett, senor och andra slaktrester) och volymer som inte använder märkningen Från Sverige.

Figur 4. Produktion av ekologiskt kött i Sverige jämfört med försäljningsdata från NielsenIQ på produkter som är certifierade ekologiskt och märkta med Från Sverige. Bi-produkter från produktion baserat på omräkningsfaktorer från EC (2019) s. 85-87.

Genom att använda värden för svensk ekologisk produktion så kan vi komplettera bedömningen av lamm och gris där svenskt och ekologiskt är ett av kriterierna för grönt ljus.

För lamm säljs 9 ton certifierat med KRAV i DVH, men det som får grönt ljus kan vara upp till ungefär 870 ton, utifrån att slaktvikten ekologiskt lammkött från Sverige

var 996 ton år 2020 och antaget att förlusterna mellan slaktvikt och handelsvikt är 12 procent (Svensk kött, u.a.).

För gris var volymen certifierat KRAV och EU-eko märkt Från Sverige som säljs i DVH 375 ton föregående 12-månadersperiod (NielsenIQ). Slaktvikten svensk ekologisk gris var 6 657 ton år 2020 (Jordbruksverket 2021a). Antaget att förhållandet mellan handelsvikt och slaktvikt är 78 procent (EC 2019), och att bara 35 procent av handelsvikten säljs som ekologiska detaljer (Ekowebb), så kan det som får grönt ljus vara så mycket som 1 817 ton. Huruvida denna volym säljs via Foodservice eller andra kanaler (köttlådor, gårdsförsäljning, näthandel eller delar av DVH som ej registreras av NielsenIQ) är inget vi har information om.

Slutsatser och diskussion

Dagligvaruhandeln

Datatillgången är begränsad och i vissa fall svårtillgänglig. Vissa datakällor är i vikt andra i värde, vissa helår 2019 eller 2020 och NielsenIQ för två utvalda 52-veckorsperioder där den senaste går in i 2021. Detta gör det naturligtvis vanskligt att lägga ihop datakällor. Variationerna över de aktuella åren är dock små, förutom för lamm, trots att Coronapandemin har påverkat de perioder vi analyserat. Vi har valt att utgå ifrån data från NielsenIQ. Information från Coop och känslighetsanalys kring EU-ekologiskt och eventuell svensk andel som inte tagits med utifrån märkningar har sedan vägts in. Underlaget inkluderar ett område som heter Köttprodukter. Vi gör bedömningar kring detta område för sig men inkluderar uppskattningar per köttslag i de spann som presenteras per köttslag. Sammantaget drar vi följande slutsatser för dagligvaruhandeln för år 2020.

Kyckling

För att få grönt ljus krävs KRAV-märkning. För kyckling visar data från NielsenIQ på 1,9 procent i värde och 0,9 procent i vikt under perioden v33 2020-v32 2021. Totala försäljningen för nämnda period var ca 3 miljarder och vikten drygt 35 000 ton. Total mängd som fick grönt ljus var 335 ton. Utifrån diskussionen under kapitlet Köttprodukter nedan bör andelen justeras ned med 0,2-0,4 procent för värde och 0,1-0,3 procent för vikt. Sammantaget blir vår bedömning att andelen grönt ljus är 1,5-2,0 procent för värde och cirka 0,5-1,0 procent i vikt.

Nöt

För nöt visar data från NielsenIQ på 2,3 procent i värde och 1,5 procent i vikt under perioden v33 2020-v32 2021. Totala försäljningen för nämnda period var ca 6,4 miljarder och vikten knappt 59 000 ton. Total mängd som fick grönt ljus var 909 ton. Coops data visar på att Svenskt Sigill Naturbeteskött skulle kunna tillföra i närheten mellan 0,2 och 0,3 procent i värde inom dagligvaruhandeln. Jordbruksverkets data visar på en stor produktion av ekologiska djur men som Ekoweb tar upp i sin marknadsrapport så är det stora mängder som inte säljs som eko. Det som är en helt okänd faktor är mängder som säljs genom Köttlådor, men detta inkluderas inte i begreppet dagligvaruhandel. Påverkan från området Köttprodukter är svår att uppskatta. Troligen innebär det en liten minskning av andelen som får grönt ljus. Vår slutsats är att en rimlig bedömning är en andel grönt ljus på 2,0-2,5 procent i värde och cirka 1,5-2,0 procent i vikt.

Lamm

För lamm visar data från NielsenIQ på 0,8 procent i värde och 0,3 procent i vikt under perioden v33 2020-v32 2021. Totala försäljningen för nämnda period var ca 408 miljoner och vikten knappt 2 800 ton. Total mängd som fick grönt ljus var 9 ton. Precis som för nöt så visar Jordbruksverkets data att det produceras relativt stora andelar ekologiska uppfödda lamm. I Nielsendata och i övriga data är detta inget som man kan se. Det som är en helt okänd faktor även för lamm är mängder som säljs genom Köttlådor, men detta inkluderas inte i begreppet dagligvaruhandel. Det som man ser i statistiken från NielsenIQ för lamm är att för föregående tidsperiod (v33 2019-v32 2020) var andelen som får grönt ljus både i värde (2,3%) och vikt (1,7%) betydligt större än följande period (v33 2020-v32 2021). Eftersom vi tittar på år 2020 så justerar vi upp den uppskattade andelen utifrån detta. Påverkan från området Köttprodukter är svår att uppskatta. Troligen innebär det en liten minskning av andelen som får grönt ljus. Sammantaget är vår bedömning att andelen grönt ljus för 2020 ligger på 1,5 – 2,5 procent i värde och 1,0 – 2,0 procent i vikt.

Gris

NielsenIQ data visar på 1,2 procent i värde och 0,8 procent i vikt för gris under perioden v33 2020-v32 2021. Totala försäljningen för nämnda period var ca 3, 6 miljarder och vikten knappt 48 500 ton. Total mängd som fick grönt ljus var 375 ton.

Om man skulle göra antagandet att allt EU-ekologiskt är svenskt går andelen upp ytterst lite. Påverkan från området Köttprodukter skulle kunna vara betydande. Troligen innebär det en minskning av andelen som får grönt ljus. Vår bedömning blir därför att andelen grönt ljus blir 0,75 – 1,25 procent i värde och 0,5 – 1,0 procent i vikt.

Köttprodukter

Underlaget är mycket begränsat inom detta område. Nielsens data visar på 0,7 procent i värde och 0,5 procent i vikt. Vi har inte ytterligare underlag för att göra ytterligare bedömningar utan får anta att det ligger på dessa nivåer. Köttinnehållet i köttprodukterna kan variera och vi inte har fördelning mellan köttslag, därför är bedömningarna för Köttprodukter mycket osäkra. Det som går att få ut från NielsenIQs data är följande. Totala värdet för området är ca 17 miljarder och vikten ca 217 000 ton. Hur mycket av detta som är kött är osäkert. I underlaget går att se att en del är märkt med Svensk Fågel – värde ca 1,2 miljarder och vikt ca 18 000 ton. Detta ger en indikation av kycklingdelen även om en del kan vara annan fågel och det kan vara kyckling som inte är märkt som fågel i övriga köttprodukter. Då andelen som får grönt ljus är lägre än för kyckling så bör detta påverka siffrorna för kyckling nedåt. I övrigt är mycket av de produkter som inkluderas i Köttprodukter chark och korv som ju i huvudsak är gris. Påverkan på området gris skulle därför kunna vara betydande utifrån storleken på området.

Tabell 1. Totalbedömning dagligvaruhandeln

Djurslag	Värde min	Värde max	Vikt min	Vikt max
Kyckling	1,5%	2,0%	0,5%	1,0%
Nöt	2,0%	2,5%	1,5%	2,0%
Lamm	1,5%	2,5%	1,0%	2,0%
Gris	0,75%	1,25%	0,5%	1,0%
Totalt	**1,5%**	**2,0%**	**1,0%**	**1,5%**

Foodservice

Datatillgången är begränsad och i vissa fall svårtillgänglig. Dock har tre stora grossister gett underlag liksom Upphandlingsmyndigheten. För grossisterna har vi inte fått tillstånd att redovisa siffrorna, men i uppskattningarna nedan har vi tagit hänsyn till det underlag vi fått från grossisterna och deras respektive

marknadsandelar och redovisade andelar för respektive köttslag. I de fall andelarna som redovisats skiljer sig åt mycket gör vi bedömningen att underlaget är mer osäkert och att spannet som redovisas då behöver vara större. Upphandlingsmyndighetens siffror täcks till stor del av övriga aktörers då dessa levererar till offentlig sektor.

Kyckling

Underlagen från de tre grossistföretagen visar på låga andelar i vikt, mellan nära noll och 2 procent. Upphandlingsmyndigheten visar på 2,6 procent. Då Upphandlingsmyndighetens siffror till stor del täcks av övriga aktörers (grossisterna) och att deras siffror skulle kunna inkludera EU-ekologiskt så blir den sammantagna bedömningen att 0,5 - 2 procent i viktsandelar får grönt ljus.

Nöt

Upphandlingsmyndigheten visar på 8 procents viktsandel som ger grönt ljus. Data från grossisterna visade på stora skillnader, mellan nära noll och 15 procent. Upphandlingsmyndighetens siffror täcks till stor del av övriga aktörers och deras siffror kan inkludera EU-ekologiskt. Med hänsyn tagen till aktörernas marknadsandelar uppskattar vi att 5 - 8 procent i viktsandelar får grönt ljus.

Lamm

Volymerna av lammkött är låga. Underlag från grossisterna visar på viktsandelar mellan nära 0 och 4 procent medan Upphandlingsmyndigheter visar på cirka 5 procent. Med hänsyn tagen till aktörernas marknadsandelar uppskattar vi att 1,5 – 3 procent i viktsandelar får grönt ljus.

Gris

För griskött skiljde underlagen från grossisterna stort, mellan nära noll och 2 procents viktsandel. Upphandlingsmyndigheten visade på en viktsandel på 2,5 procent. Upphandlingsmyndighetens siffror täcks till stor del av övriga aktörers. Med hänsyn tagen till aktörernas marknadsandelar gör vi den sammantagna bedömningen att 1 - 2 procent i viktsandelar får grönt ljus.

Tabell 2. Totalbedömning Foodservice

Djurslag	Vikt min	Vikt max
Kyckling	0,5%	2%
Nöt	5%	8%
Lamm	1,5%	3%
Gris	1%	2%

En bedömning för andelen grönt ljus totalt för samtliga fyra köttslag har inte varit möjlig att göra då vi inte har sålda volymer från de olika aktörerna. Information från en aktör pekar på att den totala andelen ligger runt fem procent för denna aktör.

En sammanvägd bedömning för hela marknaden (DVH och Foodservice) har inte kunnat göras, då vi fått saknar volymer för Foodservice för alla grossister utom en, och vi inte känner till denna grossists marknadsandelar inom varje segment. En grov uppskattning är att Foodservice under år 2020 i storlek motsvarar mellan 10 och 30 procent av marknaden. Eftersom andelarna som får grönt ljus generellt sett är lite högre inom Foodservice, så skulle en sammanvägning likna bedömningen för dagligvaruhandeln men med marginellt justerade värden uppåt. För nöt skulle justeringen uppåt kunna vara större då andelen som ger grönt ljus ligger betydligt högre.

Referenser

Bildsten, K. (den 29 09 2021). (J. Johansson, Intervjuare)

Cosnier, M. (den 07 10 2021). Handläggare Upphandlingsmyndigheten.

EC. (2019). *EU agricultural outlook for markets and income, 2019-2030.* Brussels: European Commission, DG Agriculture and Rural Development.

ekoweb.nu. (2021). *Ekologisk livsmedelsmarknad 2020.*

Jirskog, E. (den 29 09 2021). Jordbrukspolitisk utredare, jordbruksverket. (J. Johansson, Intervjuare)

Jordbruksverket. (2021a). *Jordbruksstatistisk sammanställning 2021.* Jönköping: Jordbruksverket.

Jordbruksverket. (den 30 09 2021b). *Statistik för produktion, import och export*. Hämtat från https://jordbruksverket.se/mat-och-drycker/handel-och-marknad/priser-och-marknadsinformation-for-livsmedel#h-Marknadsbalanserforkottmjolkochagg

NielsenIQ. (2021). *Försäljningsdata under perioderna v33 2019-v32 2020 och v33 2020-v32 2021.*

Printz, S. (09 2021). (J. Johansson, Intervjuare)